

БІБЛІОТЕКА ДАРУЄ ТАЇНСТВО ПІЗНАННЯ

На усі часи залишайтеся флагом культури Поділля!

Бібліотека... Запах книги, шурхіт сторінок, тихий шепіт сусідки і якась невловима і святкова тиша. Не просто тиша – таїнство пізнання. Певен, що кожен, хто колись був студентом, зберігає в своєму серці такі чи схожі спогади про студентські роки, про першу зустріч з бібліотекою.

50 років – славний вік для бібліотеки, яку ми добре знаємо, любимо та використовуємо її фонди для навчання та наукової роботи. 50 – символізує сталість, врівноваженість, стабільність. Саме цим критеріям відповідає наша університетська книгозбірня. Вона є зразком творчого синтезу найкращих традицій бібліотечної справи та новітніх інформаційних технологій, гідним представником університету в світовому інформаційному суспільстві.

Колектив бібліотеки своєю невтомною працею, закладаючи цеглинку за цеглинкою, будує дім знань і наповнює його приємним хвилюванням та чудовими традиціями.

Я хочу щиро привітати працівників бібліотеки з молодим, прекрасним ювілеєм, побажати цікавих і творчих пошуків та нових звершень, сил і терпіння, здоров'я та душевної рівноваги.

**Ректор
Хмельницького національного університету,
професор М. Є. Скиба**

ІСТОРІЯ – МІСТОК У МАЙБУТНЄ

У вересні 1962 року в двох невеликих кімнатах щойно відкритого в Хмельницькому загально-технічного факультету Українського поліграфічного інституту розташувався абонемент та читальний зал на 30 місць.

Першим бібліотекарем була привітна й оптимістична Марія Іванівна Рижук (Міль).

У 1967 р. при-

О. Буряк (Макутра), К. С. Колесник, Л. В. Махнюк, З. М. Москалюк, Н. Т. Тютік, А. А. Левандовська. Тисячі випускників із вдячністю згадують цих скромних, привітних і працюючих жінок.

У 1976 р. створено відділ комплектування та наукової обробки літератури, першою завідувачкою якого стала Ніна Броніславівна Беднарська. Багато років добросовісно працювали в цьому відділі В. Л. Осташ, Г. Д. Дитинюк, М. М. Пронтішева та ін.

Важливою подією в діяльності бібліотеки стало відкриття в 1978 році бібліографічного відділу, яким багато років поспіль керувала Слава Федорівна Кручко разом з провідними фахівцями М. І. Рижук та Л. В. Яковлевою.

У 1984 році колектив бібліотеки очолила Валентина Михайлівна Петрицька. Роки її роботи вмістили в собі і нелегкі часи виживання книгозбірні, і будівництво нового бібліотечного корпусу, і переїзд, і багато інших великих та малих подій, з яких, власне кажучи, і складається життя директора та його підлеглих.

У 1988 р. бібліотека отримала сучасне 9-типоверхове приміщення, яке зводилось будівельними загонами не одного покоління студентів. Завдячуючи наполегливій праці тодішнього ректора університету професора Р. І. Сіліна, проректорів С. Г. Костогриза, М. А. Козловського та А. Д. Фомова у 1987 р. будівництво було завершено. За три місяці за допомогою студентів усіх факультетів

“Бібліотекар-просвітник, який допомагає книзі знайти дорогу до серця читача”

Ю. Яковлев

значено першу завідувачку книгозбірні Катерину Степанівну Степанець, яка 19 років свого життя присвятила організації, становленню і розвитку бібліотеки. Чіткого розподілу обов'язків тоді ще не було, тож всю роботу виконували разом. К. С. Степанець, М. І. Рижук., Н. Б. Беднарська. Саме вони заклали основи бібліотеки, і їх імена назавжди залишаться в її історії.

1971 року створено перший відділ обслуговування читачів, який очолила невтомна трудівниця Н. Є. Марчук Тут працювали бібліотекари В.

бібліотека переїхала в новий корпус.

Вагомим кроком стало відкриття в 1986 р. відділу наукової літератури, завідувачкою якого стала Тетяна Костянтинівна Онищук. Вмілий організатор, енергійна і вимоглива, вона багато сил віддала колективу, залишаючись довгий час профгрупоргом.

1988 року був створений сектор науково-технічної документації. Зав. сектора Л. М. Савченко по крихтах добувала патенти, стандарти, СНІПИ, винаходи, промкаталоги. Пізніше, з 1996 р. сектор очолила інженер, фахівець з великим досвідом роботи Галина Василівна Вдовіна.

У 1987 році був створений методичний відділ, який очолила досвідчений фахівець Раїса Митрофанівна Рибалко, яка зробила вагомий внесок у становлення та розвиток науково-методичної роботи бібліотеки, підвищення її авторитету.

Так, поступово в бібліотеці складався колектив однодумців, "команда" з числа директора В. М. Петрицької, її заступників, завідуючих відділами та головних фахівців: О. М. Великосельської, Р. В. Драчук, А. О. Дишель, Т. Г. Панасюк, О. М. Шевцової. В кінці 90-х років до них приєдналися В. О. Глухенька, Т. Ф. Марчак, В. О. Василишина, О. М. Бичко, Л. І. Іщенко - професійні, ініціативні, працелюбні люди, які багато зробили для розвитку та удосконалення роботи бібліотеки.

Виняткова роль в запровадженні інформаційних технологій належить заступнику директора Валентині Олексіївній Глухенькій, яка за короткий час організувала роботу з впровадження комп'ютерних технологій, вміло та оперативно вирішує найскладніші виробничі питання.

Сьогодні бібліотека університету – провідний науково-інформаційний і просвітницький центр вузу, що налічує близько 620 тис. документів. Книгозбірня забезпечує науковий та навчальний процес, обслуговуючи понад 13 тис. користувачів. До послуг читачів комфортні галузеві читальні зали, три абонементи, МБА, літературна вітальня, сектор науково-технічної документації, зал каталогів та електронної інформації. Щороку у бібліотеці обслуговується близько 40 тис. користувачів, видається понад 700 тис. документів, надається більше 20 тис. довідок і консультацій. Створено автоматизовану бібліотечно-інформаційну систему (АБІС):

Активізувалась наукова діяльність бібліотеки, бібліографування наукового доробку викладачів, видання науково-допоміжних та бібліографічних покажчиків. За 50 років видано 21

бібліографічний покажчик. До ювілею університету наукова бібліотека створила електронні ресурси: "Хмельницький національний університет у дзеркалі періодичних видань" та бібліографічний покажчик "Хмельницький національний університет", які містять бібліографічну та повнотекстову інформацію щодо видань та публікацій про університет за 50 років його діяльності.

До 50-річчя наукової бібліотеки видано: книгу про історію та сьогодення НБ ХНУ "Бібліотека університету: витоки та сучасність"; матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Бібліотека та сучасні тенденції в інформаційно-забезпеченні освітньої, науково-дослідної та інноваційної діяльності ВНЗ"; ювілейний буклет "Наукова бібліотека Хмельницького національного університету. 1962-2012".

Звичайно, успішна робота бібліотеки була б неможливою без тісної співпраці з усіма кафедрами, підрозділами університету, без допомоги і підтримки з боку ректорату, деканатів. Ректор університету М. Є. Скиба, радник ректора Р. І. Сілін, проректори С. Г. Костогриз, М. П. Война-

ренко, Г. Б. Параска, В. М. Нижник, М. А. Йохна, О. М. Шинкарук, А. Д. Фомов підтримують всі ініціативи бібліотеки, допомагають вирішувати найскладніші питання.

За розвиток бібліотечної справи, видання змістовних інформаційно-бібліографічних видань колектив бібліотеки неодноразово відзначався Почесними грамотами університету, має подяки від бібліотек-партнерів і читачів, а 2006 року був відзначений Дипломом та обласною премією імені Мелетія Смотрицького.

Бібліотеку поважають і люблять читачі, про що свідчать їх відповіді в анкетних опитуваннях. В цьому заслуга дружнього, професійно підготовленого колективу, який свої знання і майстерність віддає читачам.

**Директор наукової бібліотеки,
О. Б. Айвазян**

НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Науковій бібліотеці Хмельницького національного університету (НБ ХНУ) – 50. Термін в масштабах часу порівняно невеликий, оскільки бібліотечні зібрання (фонди) складаються поступово: десятками та сотнями років. І в той же час - це трудове життя людей, що працюють над створенням бібліотеки, яка служить і

надалі слугуватиме своєму головному призначенню – освіті, культурі, просвітництву.

Останні 20 років діяльність бібліотеки спрямована на вирішення стратегічного завдання університету в підготовці висококваліфікованих спеціалістів - забезпечення якості та розвитку інформаційного середовища вишу. Адже наявність потужної університетської книгозбірні, яка накопичує і зберігає інформаційні ресурси, надає інформаційні послуги, запроваджуючи новітні технології, є однією з основних умов існування інформаційно-освітнього середовища університету.

Історія створення АБІС НБ ХНУ розпочалася 1992 року з однієї ЕОМ "MAZOVIA CM 1914", яка була встановлена у відділі комплектування. Сьогодні в бібліотечній мережі 68 ПК.

Найголовнішою БД бібліотеки є електронний каталог (ЕК). Наразі його обсяг – більше 318 тисяч назв і понад 408 тис. примірників документів. В систему ЕК входять книги, методичні посібники (2835), періодичні видання, автореферати дисертацій (2224), звіти з НДР (714), статті з періодичних видань (понад 172 тис. записів), електронні книги (1193).

На web-сайті бібліотеки електронний каталог працює в режимі реального часу, відповідаючи на запити в середньому до 40 тис. користувачів на рік. Тут можна побачити інформацію про наявність примірника на полиці, зробити замовлення необхідних видань.

Однією з основних функцій бібліотеки є інформаційне забезпечення навчального процесу. Значно полегшує роботу відділу комплектування та наукової обробки документів в цьому напрямку база даних "Книгозабезпеченість навчального процесу", яка складається з трьох взаємопов'язаних, і в той же час, автономних

баз даних: навчальних дисциплін, кількості груп і студентів, бібліографічної бази даних навчальних посібників, методичної літератури і т.п. Викладачі мають доступ до БД "Книгозабезпеченість" на web-сайті книгозбірні цілодобово.

Акумулятором інформаційних електронних ресурсів став web-сайт книгозбірні, який має розгалужену структуру, а інформаційні ресурси згруповані за видами діяльності. Сьогодні сайт розміщено на окремому сервері з реальною адресою в мережі Інтернет – <http://library.khnu.km.ua/>. Перш за все, тут максимально повно представлені власні інформаційні продукти: ЕК, повнотекстові документи, нові надходження, матеріали конференцій та семінарів, наукові публікації співробітників, бібліографічна інформація, а також інформація про послуги читачам, історію книгозбірні та її сучасну наукову, методичну, просвітницьку та корпоративну діяльність тощо.

З 2002 року в книгозбірні розпочато роботу по створенню електронної бібліотеки, яка дозволяє надійно накопичувати, зберігати та ефективно використовувати колекції електронних документів, доступних користувачеві у зручному вигляді через мережі передачі даних. Доступ до повнотекстових документів організовано на web-сайті книгозбірні.

Частиною загальної електронної колекції наукової бібліотеки ХНУ став інституційний репозитарій Хмельницького національного університету (повна назва ElarKhNU). Адреса репозитарію в Інтернеті: <http://library.khnu.km.ua/jspui/>.

Для забезпечення читачів сучасними сервісними послугами надається доступ до інших джерел інформації в електронному форматі. Вони містять: каталоги бібліотек, навігатор інтернет-ресурсів за профілем університету, повнотекстові версії наукових журналів іноземними мовами, відсилки на інші тематичні сайти. Для зручності доступу в окремих розділах сайту створені точки доступу для оперативного пошуку інформації. Наприклад, в розділі "Інформаційні ресурси" зібрано адреси інших бібліотек та інформаційних центрів, адреси сайтів про освіту в Інтернет тощо.

Підводячи підсумки 50-річного шляху розвитку наукової бібліотеки Хмельницького національного університету, можна з впевненістю сказати, що книгозбірня виконує свою місію із забезпечення інформацією наукового та навчального процесів університету на сучасному рівні, сприяє удосконаленню освітньої діяльності університету.

**Заступник директора наукової бібліотеки,
В. О. Глухенька**

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА - НОВІ МОЖЛИВОСТІ

“Даруй мені тиш твоих бібліотек...” Коли чуєш слова цього вірша чудової поетеси Белли Ахмадуліної, мимоволі посміхаєшся - сьогодні “тиша” і “бібліотеки” - поняття, які перетинаються хіба що тільки в читальних залах, де ро-

бота читачів з друкованим чи електронним документом або з Інтернетом все одно вимагає тиші. В іншому - бібліотеки вже давно перестали бути “тихою гаванню”, звичним для слуху “спокійним тихим місцем”, де людину зустрічають запилені фоліанти і бібліотекарки зі спицями і клубком в руках.

Головним елементом будь-якої бібліотеки чи класичної, чи електронної завжди залишається читач. Власне, всі сервіси, котрі пропонує бібліотека, мають орієнтир на задоволення потреб читачів.

Важливу роль у створенні комфортного обслуговування відіграють працівники бібліотеки ХНУ, в тому числі і відділ електронної бібліотеки.

Наш підрозділ - наймолодший у книгозбірні. Він був створений у 2007 році і розпочав обслуговування користувачів у залі електронної інформації на 6 поверсі, де студенти можуть переглянути повнотекстові документи у локальній мережі бібліотеки, а також скористатися додатковими послугами.

Головне завдання відділу електронної бібліотеки – якісне наповнення повнотекстової бази даних “Електронна бібліотека” та оперативне обслуговування користувачів електронними ресурсами. Електронна бібліотека доповнює традиційний фонд бібліотеки ХНУ документами, які існують в електронному вигляді. На сайті наукової бібліотеки ХНУ в базі даних “Електронна бібліотека” містяться повнотекстові версії навчальної та наукової літератури,

методичних посібників, повнотекстові версії журналів “Вісник ХНУ”, “Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах”, “Проблеми трибології”.

На початок 2007 року база даних “Електронна бібліотека” містила більше 2000 електронних документів. На сьогоднішній день – більше 5000. У 2010 р. відділ почав роботу по створенню повних текстів дисертацій та авторефератів, доступ до яких можливий лише у локальній мережі. У віддаленому режимі (через Інтернет) користувачі можуть переглядати список дисертацій, які є в електронному вигляді. Сьогоднішні користувачі звертаються до повнотекстової бази даних частіше через web-сайт бібліотеки, а їх кількість зросла в порівнянні з 2007 роком майже в 4 рази.

Сьогодні у підрозділі працює 5 співробітників – молодих, енергійних фахівців, які з легкістю сприймають та опановують нові технології та вносять інновації у роботу відділу. Завідувач сектора Ольга Петрівна Сидоренко займається пошуком, обробкою та реєстрацією електронних документів, опрацьовує повні тексти авторефератів та дисертацій. Головний бібліотекар Олена Михайлівна Шевцова, досвідчений фахівець бібліотечної справи, реєструє електронні видання в електронний каталог наукової бібліотеки ХНУ. Скануванням видань, комп’ютерною обробкою, пошуком текстової інформації та обслуговуванням користувачів у залі електронної інформації займаються провідний бібліотекар Марія Вікторівна Кучеренко та бібліотекар I категорії Юлія Юріївна Мрачко.

Наукова бібліотека ХНУ перспективи свого розвитку пов’язує з впровадженням нових інформаційних технологій, орієнтованих на надання швидкого доступу до якісної інформації, подальше підвищення комфортності в обслуговуванні користувачів, що сприятиме розвитку бібліотеки як науково-інформаційного центру.

*Завідувачка відділу
електронної бібліотеки,
О. Б. Таланчук*

“Людина, для якої книжка уже в дитинстві стала такою необхідною, як скрипка для музиканта, як пензель для художника, ніколи не відчує себе обділеною, збіднілою, спустошеною”.

В. Сухомлинський

ПРОГРАМА “МОЛОДИЙ СПЕЦІАЛІСТ ХХІ СТОЛІТТЯ” ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЯ В НБ ХНУ

Винятково важливого значення в умовах розбудови української держави набуває підготовка фахівця нової генерації, який був би активно й творчою особистістю, здатний ставити й реалізовувати цілі і завдання, які виходять за межі стандартних вимог. Цьому сприяє довгострокова програма “Молодий спеціаліст ХХІ століття”, яка вже 10 років поспіль діє в книгозбірні.

Метою програми є сприяння втіленню в життя стратегічної цілі університету: підготовці конкурентно-спроможних фахівців і вихованню багатограних особистостей.

Творче партнерство науковців, викладачів, студентів та бібліотекарів - стратегічний напрямок проектної діяльності книгозбірні, яка активно співпрацює з директорами інститутів та їх заступниками з наукової та виховної роботи, кафедрами гуманітарного інституту, інституту економіки та управління, університетським Центром планування кар’єри та ін.

Серед найбільш вдалих проектів, які розроблені та активно працюють в останні роки в НБ ХНУ, можна відмітити такі:

- Презентаційний (презентація книг викладачів ХНУ)
- Проект “Кар’єра”
- Конкурсні проекти
- Виставковий проект (виставка наукових досягнень студентів)
- Від інформаційної культури - до якості освіти
- Ефективна система повернення студентами підручників
- Екологічний проект “Майбутнє планети - в наших руках”
- Правова культура як фактор цілісного виховання особистості

Щорічно в рамках проектів проводиться понад 40 інформаційних заходів, які відзначаються своїм новаторством, оригінальністю подачі матеріалу, різноманітністю форм їх проведення. Це - презентації, виставки, конкурси, круглі столи, ток-шоу, анкетування, тренінгові заняття з самопрезентації, ділові ігри, науково-практичні семінари, заняття з основ інформаційної культури. З метою презентації та реклами електронних ресурсів, інформаційних мож-

ливостей бібліотеки проводяться “Дні кафедри”, “Дні фахівця”, “Дні аспіранта” тощо.

Завжди жвавий інтерес викликають у студентства презентації книг викладачів університету “До вершин економічних знань - з працями викладачів університету”. Для підвищення наукового інтересу студентів до книг викладачів університету, їхньої активності у самореалізації, розвитку їх нестандартного мислення бібліотека запровадила проведення конкурсу “Кращий студентський відгук на монографію або підручник викладача ХНУ”.

“Від перших вершин - до наукових висот” - під таким гаслом в рамках виставкового проекту проходять виставки наукових досягнень студентів ХНУ. Виставковий проект включає комплекс заходів: організацію та відкриття виставки, стендові презентації і нагородження авторів кращих робіт. Організація таких виставок демонструє, яка велика студентська аудиторія університету причетна до науки.

Не можна залишити поза увагою проект “Кар’єра”. Адже проблема зайнятості молоді, зокрема, випускників ХНУ, завжди актуальна і потребує системного підходу до її вирішення. Протягом 2009-2011 років інформаційні заходи “День кар’єри” відвідали понад 1100 студентів-випускників універ-

ситету.

В бібліотеці існують всі передумови для реалізації діючих та розробки нових інноваційних, креативних проектів. Так, з 2012 року розпочинає діяти спільний проект наукової бібліотеки та кафедри української філології “Читання книги та її популяризація в НБ ХНУ”. Мета проекту — привернути увагу студентської молоді до книги та читання, як важливих факторів збереження і розвитку світової та національної культури; формування у студентів сталої зацікавленості до читання та підвищення читацької культури.

Програма “Молодий спеціаліст ХХІ століття” спрямована на реальне партнерство, що працює на реальні успіхи студентства.

**Вчений секретар наукової бібліотеки,
О. М. Великосельська.**

СПАСИБІ, БІБЛІОТЕКО, ЗА МІСІЮ ПОДВИЖНИЦЬКУ Й СВЯТУ

Любіть роботу, яку ви виконуєте, і тоді у вас не буде жодного робочого дня.

Конфуцій

Існує у світі особливий простір – бібліотечний. До нього йдуть, шукаючи знань, сподіваючись, що він розкриє таємницю про світ та істину. У кожного були і є свої бібліотекарі. І в кожного в підсвідомості закарбувався якийсь образ. Наскільки той образ близький до реальності? Адже час, особисте світосприйняття, смаки, симпатії, духовні потреби, безумовно, наклали свій відбиток. Тому для одних бібліотекар – це жива конкретна людина (симпатична чи не дуже – як поталанило), а для інших – це певна міфологема, одиниця легенди.

Які вони, сучасні бібліотекарі? Уважні й поблажливі, тактовні й небайдужі, вони формують особистість читача, імідж установи, в якій працюють, власний імідж, нарешті. Доброта й виважена строгість, професіоналізм і освіченість – ці риси працівника книгозбірні вчили студентів інтелігентності, виховували витонченість у смаках. Дивні люди ці бібліотекарки очима сторонньої людини! Вкладають душу у читачів, підбирають літературу, відповідають на неймовірні запитання. Добре, звичайно, може, щось хороше з користувачів бібліотеки і виросте! Але це буде потім, у майбутньому. А поки...

Що таке життя бібліотекаря? Велика втома, велике напруження, великий клопіт і, мабуть, велика насолода. На тебе очікують завзяті, в'їдливі й дотепні, які скористаються щонайменшою твоєю помилкою, щоб одразу продемонструвати свої знання й таланти. Вони починають працювати з книгою та ставити непрості запитання, і творити, і працювати душами, і за щось пробачати тобі (за неточність, чи за втому, чи за тимчасову

дратівливість) й ти відчуваєш духовний контакт із ними. І ти забуваєш про вік і втому і йдеш щаслива до своєї сім'ї, якій доведеться вислухати про твоє щастя й задоволення.

Професія бібліотекаря не усуває незгоди життя, не вирішує матеріальні проблеми, не є чимось, вигідним у повсякденному побуті. Винагорода за всі зусилля лежить у дещо іншій площині, у неї інший вимір. Є в нашій роботі все: радість і невдачі, злети духу і сірий туман буденності, свіжий рожевий вітер змін і тягуче відчуття застою. Навіть в умовах дуже несприятливого зовнішнього середовища бібліотекарі дуже стійкі до переходу в безпорадний стан, зберігають ініціативу та не припиняють спроб досягти успіху. Надбаний в успішній "боротьбі з реальністю" оптимізм є причиною того, що тимчасові непереборні труднощі не знижують мотивації на активні дії. Бібліотекарі радіють життю і перебувають у хорошому настрої, що привертає до них інших людей.

Вже 50 років бібліотека пропонує своїм читачам книги, статті, повідомлення. Бібліотека обдаровує читачів увагою і любов'ю, яких вистачить у неї на всіх. Нам посміхаються у відповідь на нашу посмішку. Не завжди буває легко. Та як би важко не було, але робота у нас найкраща, найцікавіша. Вона примушує нас бути постійно в тонусі, шукати шляхів вирішення проблем, молодіти разом з читачами, набувати нових знань. Хто сказав, що тільки ми вчимо молодь? Вона теж вчить нас, і ми завдячуємо багато чим саме нашим читачам.

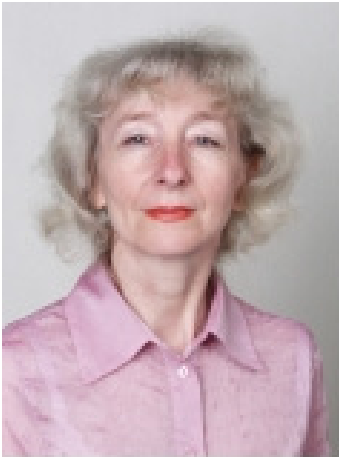
Хочеться вірити в те, що освіта здобувається все-таки в бібліотеці, бо в ній зберігається те, що є інтелектуальним здобутком людства. Бажаємо сили й віри в те, що посіяні зерна знань дадуть щедрий урожай. Запрошуємо відкривати книжковий світ разом з нами. Книга дасть вам життєву наснагу і розкриє очі на всі болючі виклики нашого непростого сьогодення. А наші 50 – це зовсім не солідний вік, це привід для свята, ювілейних промов, побажань і компліментів, яких так прагне жіноцтво книгозбірні.

**Завідувачка сектора
просвітницької роботи наукової бібліотеки,
Л. І. Іщенко**

"Бібліотекар в нашій країні не службовець, який дивиться, чи всі книги на полицях, - він береє участь у формуванні людини, його праця рідна педагогічній і письменницькій. Багато, дуже багато залежить від нього."

Еренбур

ЕКОЛОГІЯ - СПРАВА ВСІХ І КОЖНОГО

Питання взаємодії людського суспільства і природи є однією з найбільш актуальних проблем сучасності, успішне рішення якої залежить від рівня екологічної культури особистості та рівня громадської свідомості в цілому.

Формування у студентів глибоких переконань у необхідності природоохоронної діяльності викликає не нагальною потребою української держави в екологічно грамотних громадянах, кваліфікованих фахівцях з високим рівнем екологічної культури.

Важливою складовою екологічно-просвітницької діяльності бібліотеки є формування екологічних ресурсів (традиційних та електронних) та забезпечення вільного доступу до них користувачам.

На сьогоднішній день фонд бібліотеки з питань екології складає більше 7000 видань навчального, наукового та довідкового характеру.

У формуванні інформаційних ресурсів з екології значну роль відіграє координація діяльності бібліотеки з кафедрою екології:

Гарантією якісного обслуговування користувачів є сучасний електронний каталог наукової бібліотеки ХНУ.

Якісному бібліотечно-бібліографічному обслуговуванню користувачів сприяє електронна бібліотека університету.

Для віддалених користувачів на сайті бібліотеки працює віртуальна довідкова служба.

Таким чином, наші користувачі отримують досить широкий доступ до екологічної інформації.

З метою формування системи екологічних знань, виховання екологічної свідомості та екологічної культури молоді в науковій бібліотеці ХНУ прийнято до реалізації проект "Майбутнє планети - в наших руках".

В рамках реалізації проекту в бібліотеці проводяться різноманітні заходи з пропаганди екологічних знань. Серед них: екологічні уроки до Дня довкілля, Дня Землі, Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища, на яких обговорюються проблеми екологічного стану міста, екологічної ситуації в Україні та світі;

місячник екологічних знань до Дня довкілля "Людина і природа: правила гри"; "Дні еколога" для студентів-першокурсників спец. "Екологія і охорона навколишнього середовища", в процесі яких відбувається ознайомлення студентів з інформаційними можливостями бібліотеки, літературою та періодичними виданнями з профілю навчання, проводяться практичні заняття з використання електронних ресурсів бібліотеки з питань екології. Для студентів-екологів старших курсів проводяться семінари-тренінги за участю державних та громадських екологічних організацій.

Значною подією для науковців та студентів університету стала презентація "Екологічної енциклопедії" - широкопланового науково-довідкового видання, в якому на основі досягнень національної та світової екологічної науки подано сучасну інформацію про всі її галузі.

Презентувала «Екологічну енциклопедію» Тимочко Т.В. - перший заступник голови Всеукраїнської екологічної ліги, керівник проекту з видання «Екологічної енциклопедії». В дар науковій бібліотеці ХНУ передано три томи

«Екологічної енциклопедії» і більше 60 інших видань Всеукраїнської екологічної ліги.

На сучасному етапі надзвичайно актуальним постає питання профорієнтації серед учнівської молоді. В зв'язку з цим бібліотека спільно з кафедрою екології розпочала нову форму роботи: презентацію спеціальності "Екологія і охорона навколишнього середовища". Презентації проводяться для учнів 9-11 класів загальноосвітніх шкіл міста Хмельницького, на яких майбутні абітурієнти мають можливість поспілкуватися з викладачами кафедри екології, отримати детальну інформацію про умови вступу до університету, про спеціальності, які отримують випускники, за якими освітньо-кваліфікаційними рівнями проходить навчання, які посади зможуть вони займати в різних галузях господарства після закінчення університету.

Наукова бібліотека ХНУ різними методами намагається сприяти екологічній просвіті молоді, постійно шукає нові форми роботи, які допомагають вихованню творчих особистостей, розвитку екологічної культури сучасних спеціалістів.

**Завідувачка сектора
відділу обслуговування читальних залів,
С. В. Майструк**

"Завдання книг - полегшити, прискорити пізнання життя, а не замінити його"

Я. Корчак

МЕТОДИЧНА СЛУЖБА НБ ХНУ: СУЧАСНИЙ ДІАПАЗОН ДІЯЛЬНОСТІ

Науково-методичний відділ НБ ХНУ був створений у 1987 році. За 25 років існування його діяльність не втратила свого значення. Потреба в кваліфікованій пораді, рекомендаціях, практичній допомозі, як і раніше, велика.

Працівниками накопичено чималий досвід роботи з питань бібліотечної діяльності. Відповідно до вимог часу необхідно оновлювати, шукати нові форми, шляхи.

Одним із перших серед структурних підрозділів бібліотеки науково-методичний відділ почав впроваджувати у свою роботу новітні інформаційні та Інтернет технології. Це створило нові можливості у діяльності відділу: оптимізацію традиційних форм роботи; віртуальну популяризацію досвіду бібліотеки; професійне спілкування; творчу реалізацію та підвищення професійної майстерності.

Сьогодні неможливо працювати і якісно виконувати свої функції, не володіючи інформацією. Тому відділ постійно поповнює створену інформаційну базу. З 2001 року ведеться робота по наповненню анотованої БД "Бібліотечна справа".

Методисти велику увагу приділяють вивченню й аналізу діяльності структурних підрозділів, їх статистичних показників, планів, звітів. Оцінювати ефективність діяльності бібліотеки, вносити пропозиції щодо покращення діяльності книгозбірні допомагають і наукові дослідження, якими книгозбірня займається з 1995 року.

Значна увага приділяється створенню і редакції інструктивних, технологічних та нормативних документів, які регламентують виробничі процеси та діяльність працівників НБ. З 2005 року на сайті бібліотеки у розділі "Наукова робота" ведеться повнотекстова БД "Регламентуючі документи".

Удосконаленню професійного рівня працівників служить система занять, орієнтована на покращення всіх напрямків бібліотечної діяльності. Заняття проводяться в рамках діяльності: "Школи молодого спеціаліста", "Школи керівника", "Школи комп'ютерної освіти", "Школи маркетингу".

З березня 2001 року методичне об'єднання бібліотек вищих закладів освіти Хмельницької області очолює наукова бібліотека ХНУ. Виконавчим органом є науково-методичний відділ, який за-

ймається збиранням, узагальненням державної статистичної звітності про діяльність бібліотек ВЗО області, проведенням досліджень для наукового планування, узагальненням інформації про діяльність бібліотек, а також інформує книгозбірні об'єднання про нормативні документи, кращий досвід бібліотек тощо. Особлива увага в роботі методоб'єднання приділяється консультуванню. Сьогодні працівники відділу використовують таку послугу, як дистанційне консультування в режимі "запит – відповідь". Через засоби web-сайту представлено для бібліотекарів багато корисної інформації. На сторінці "Методичне об'єднання" ведеться віртуальна виставка "Сучасна бібліотека: напрямки та стратегії розвитку", яка постійно доповнюється новими виданнями. Багато нових та корисних знань бібліотекарі об'єднання отримують з інформаційного бюлетеня "Бібліотека в освітньому просторі", який готує та видає науково-методичний відділ НБ.

Важливе місце в системі підвищення кваліфікації працівників НБ ХНУ і методичного об'єднання займають науково-практичні конфе-

ренції, семінари. Наша бібліотека останнім часом перейшла до нової практики – щорічного їх проведення.

Сьогодні бібліотека вишу – це не допоміжний ресурс навчального закладу, а одна із головних ланок навчального та наукового процесу, сучасний інформаційний підрозділ. Тому потрібно йти в ногу з часом, розвиватись професійно, просувати нові ідеї та задуми, відповідати призначенню університетської наукової бібліотеки. Попереду у нас, методистів, багато завдань, ідей, планів, втілюючи які, ми зробимо нашу книгозбірню ще привабливішою, сучаснішою, більш необхідною читачеві.

**Завідувачка науково-методичного відділу,
О. О. Мацей**

КОМАНДА НЕБАЙДУЖИХ

Вся історія людства - це історія суспільних відносин. Не залишається осторонь них і керівник, як людина, що відповідає за роботу з людьми і морально-психологічний клімат в організації.

Існує думка, що жінки, на відміну від чоловіків, не готові викладатися на роботі на 100 відсотків. Керівники говорять напівжартома: "У жінки

завжди одна півкуля мозку зайнята сім'єю". Але ті ж керівники уточнюють, що при бажанні жінки здатні творити дива.

Як домогтися від милих дам ударної праці не в окремі дні, й не в безвихідних ситуаціях, а в повсякденній роботі знає директор наукової бібліотеки Олена Борисівна Айвазян. "Жінкою бути нелегко" – зауважив хтось із мудрих. Але втричі складніше поєднувати в собі одвічно жіночі риси із суто чоловічим заглибленням у справу і нестримним прагненням самовдосконалення. Упевнено реагуючи на виклики сьогодення та маючи дар передбачення завтрашніх запитів й новацій, Олена Борисівна спрямовує колектив бібліотеки на успішне виконання головної місії книгозбірні – підготовку та виховання високоосвічених та високопрофесійних кадрів для нашої держави.

Ювілей – гарна нагода озирнутися на прожиті роки, поглянути на сьогодення. Великих успіхів досягла наша бібліотека за 50 років. Але найбільшим надбанням цих років, я вважаю, стала команда однодумців, яка згуртувалась навколо директора і навколо наших спільних цілей. Це обдаровані та висококваліфіковані працівники.

Сьогодні у книгозбірні працює злагоджена команда, ядро якої складають висококваліфіковані спеціалісти. Це заступник директора В. О. Глухенька, завідувачі відділами Т. Г. Панасюк, В. В. Фоміних, О. М. Бичко, О. Б. Таланчук, Т. Б. Мельник, О. О. Мацей, Ю. В. Костров, вчений секретар О. М. Великосельська.

Серед тих, хто працює в НБ ХНУ понад 20 років

- Л. О. Сергеева, О. М. Шевцова, Н. З. Беймук.

Кожен із працівників бібліотеки заслуговує на добре слово. А. Г. Кандул, В. В. Іваненкова, Л. І. Салюк, В. Г. Мусевич, О. З. Антонюк, С. В. Майструк, О. П. Сидоренко, О. О. Костюк, О. С. Нечипорук, І. П. Кравчук, В. В. Макошко, М. В. Кучеренко, Л. П. Чорна, Л. І. Ленчицька, В. Ю. Шинкарук та багато інших - це люди безмежно захоплені своєю роботою.

Особливої уваги заслуговують наші ветерани Великої Вітчизняної війни - Клавдія Сергіївна Колесник, Зінаїда Михайлівна Москалюк та ветерани праці, нині вже пенсіонери Неля Євгенівна Марчук, Інна Антонівна Карпенко, Слава Федорівна Кручко, Яніна Рафаїлівна Стадник, Ніна Григорівна Любіна, Людмила Василівна Яковлева, Валентина Олександрівна Старостка, Марія Іванівна Рижук, Ніна Брониславівна Беднарська, Галина Василівна Вдовіна, Раїса Митрофанівна Рибалко, Зінаїда Йосипівна Бабак, Тетяна Костянтинівна Онищук, Валентина Михайлівна Петрицька, Галина Григорівна Казмірчук, Валентина Олександрівна Макутра та інші (загалом 33 ветерани). Ми цінуємо та шануємо своїх наставників та вчителів, завжди про них пам'ятаємо. Колектив книгозбірні не забуває їх привітати зі святами, вручити подарунки на день народження, запросити на концерти, екскурсії, вечори відпочинку. Слова вдячності усім тим, більша частина життя кого пройшла в бібліотеці. Їх досвід, невтомна праця спонукають нас утверджувати та розвивати кращі традиції нашої книгозбірні.

Третину життя кожен з нас проводить на роботі.

Колектив стає однією родиною. І важливо, щоб вона була дружною і міцною. Усі ми між собою і колеги, і друзі, і порадики. Намагаємось підтримувати один одного у важких життєвих ситуаціях і, безумовно, в роботі, тому в мене немає остраху, що я залишусь один на один з якоюсь проблемою.

**Завідувачка відділу,
голова профгрупи бібліотеки,
Р. В. Драчук**

НЕСПОКІЙНІ СЕРЦЯ

50 років – мало чи багато? Якщо виміром є людське життя – небагато, якщо вік установи – це солідно, особливо коли мова йде про бібліотеку. Історія нашої бібліотеки довела, що весь пройдений нею шлях схожий на дорогу, а дорога завжди нескінченна...

Структурним підрозділом бібліотеки, що має безпосередній вплив на навчання студентів, є відділ обслуговування на абонементі. У своїй професійній діяльності працівники абонементу використовують весь спектр сучасних форм і методів роботи з користувачами. Співробітники абонементу – це колектив висококваліфікованих професіоналів і однодумців, який зберігає і примножує досвід попередніх бібліотекарів, робить все, щоб кожен користувач міг знайти відповіді на питання, пов'язані з наукою, культурою, сьогоденням і майбутнім.

Бібліотекарі просто живуть серед книг і не мають права зупинитися у своєму розвитку, втрачати яскравість особистості.

Понад 12 років заспівувачкою добрих справ у колективі абонементу була його завідувачка Тетяна Федорівна Марчак, випускниця Рівненського філіалу Київського інституту культури. Все її трудове життя пов'язане з бібліотечною справою, якій віддала 38 років свого життя.

Мабуть, у кожній справі є люди, які своїм горінням роблять цю справу особливою. Щиро ділиться своїми професійними знаннями завідувачка сектора обліку Тетяна Борисівна Мельник, яка оформляє, виготовляє та видає читацькі картки, веде автоматизовану базу даних "читач". Вона вміє комплексно підійти до кожної проблеми, має ділове конкретне бачення, що надає роботі нової творчої динаміки.

Життєрадісною, енергійною, сповненою творчих задумів зустрічає читачів Світлана Артемівна Молчанова, завідувачка сектора

обслуговування на абонементі молодших курсів. На її рахунок безліч справ: організація роботи по обслуговуванню користувачів, вивчення читацьких запитів, контроль руху читачів. Світлана Артемівна розробляє графіки видачі підручників, вносить пропозиції по підвищенню ефективності обслуговування. Відданість справі і бібліотеці забезпечують цій працелюбній жінці авторитет і повагу в колективі.

У відділі обслуговування на абонементі також працюють молоді та перспективні спеціалісти: Оксана Володимирівна Дідишена, Ліна Іванівна Ленчицька, Тетяна Борисівна Сапарова, Олена Петрівна Степанова, Олена Михайлівна Цегельник. Ці співробітники прагнуть підходити до роботи творчо, зберігати та урізноманітнювати бібліотечне середовище, створювати такі умови, щоб зацікавлювати користувачів та виховувати в них шанобливе ставлення до книги та бібліотеки.

Абонемент наукової та художньої літератури здійснює роботу щодо популяризації української книги. Візьміть книгу до рук і при-

слухайтеся до себе! Треба слухати свою душу, берегти і відроджувати національні традиції, читати більше українських книг, бо книга творить людину!

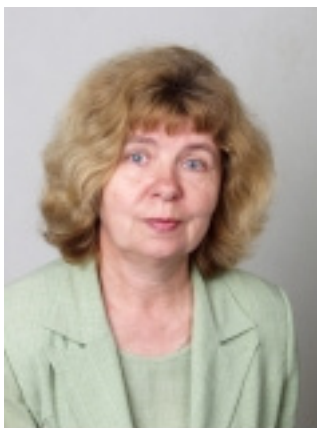
Відділ навчальних абонементів сьогодні став невід'ємною частиною навчання, місцем, куди приходиться приємно і корисно. Його працьовитий колектив робить все для того, щоб користувачі одержували високий рівень послуг. Нам рано підводити підсумки – у нас все ще попереду!

Завідувачка сектора абонементу наукової і художньої літератури, Н. З. Беймук

"Праця бібліотекаря завжди здавалась мені надзвичайно відповідальною, значною, благородною по самій суті, вона вимагає не тільки знань, а і серця"

Л. Кассіль

ЇЇ ЖИТТЄВЕ КРЕДО – РОБИТИ ЛЮДЯМ ДОБРО І ВІРИТИ В НЬОГО

Валентина Олександрівна Макутра присвятила все своє життя бібліотечній справі і вважає, що не вона обрала свою професію, а професія обрала її. Валентина Олександрівна є ветераном бібліотечної справи, працює у напрямку - наукове комплектування фонду, постійно займається вивченням

фонду НБ ХНУ, дбає про якісне комплектування, проводить наукові дослідження по формуванню фонду. Працювала на різних посадах, але основною була посада зав. відділу комплектування та наукової обробки документів.

Основні особисті її якості – комунікабельність, відповідальність, працелюбність, доброзичливість, інтелігентність, вважає, що не потрібно боятися змін у житті.

Пізнати її краще як особистість, дозволить запропоноване інтерв'ю.

Валентино Олександрівно, як Ви прийшли до професії бібліотекаря?

Все почалося ще зі школи. Я завжди по-доброму заздрила бібліотекарям, які живуть серед книг і можуть їх прочитати. У юності я прийшла працювати у Хмельницький технологічний інститут в деканат інженерно-економічного факультету секретарем. Згодом здійснила свою мрію - перейшла працювати до бібліотеки. Проте розуміла, що не вистачає знань, а тому розпочала навчання у Рівненському державному інституті культури, який закінчила у 1983 році. Спочатку працювала бібліотекарем абонементу, згодом – головним бібліотекарем, зав. сектора залу наукової літератури. За час роботи в бібліотеці освоїла різні бібліотечні процеси.

Так повернулася доля, що Ви попрацювавши у нашій бібліотеці шість років, переїхали жити у Чернівці. Сумували за рідним містом, за бібліотекою?

Так, сумувала, але чоловіка перевели працювати у Чернівці, і ми сім'єю перебралися у це старовинне місто. З 1984 по 1999 рік ми проживали у Чернівцях, де я працювала замісником директора базової бібліотеки профспілкової системи підприємств Чернівецької області, згодом – зав. відділу комплектування Чернівецької обласної наукової бібліотеки.

У 1999 році ми повернулися до рідного міста, і я знову пішла працювати у бібліотеку Хмельницького національного університету в рідний по духу і вподобанню відділ комплектування.

Що вас найбільше вразило, коли Ви повернулись в наукову бібліотеку ХНУ через 15 років?

Я дійсно була вражена новою бібліотекою – і будівлею, і високим розвитком бібліотеки, досягненнями нашого колективу. І взагалі, хочу сказати, що з колективом наукової бібліотеки я пройшла цікавий шлях, сповнений постійної новизни. Це і автоматизація всіх бібліотечних процесів, багатий досвід роботи, високий рівень всіх справ, за які беруться мої колеги. Шана і найкращі побажання всім моїм колегам.

Ваша життєва позиція?

Роби людям добро, будь порядною людиною і ніколи не зраджуй цим принципам.

Головні цінності Вашого життя?

Сім'я – чоловік, донька, зять, близька родина, спілкування та відносини з ними. А ще я вважаю, що сім'я і робота мають гармонійно поєднуватися.

Що Ви любите читати?

На сьогоднішній день я читаю сучасну українську літературу, особливо вражає мене творчість Марії Матіос, Ліни Костенко. Дуже люблю твори Тараса Шевченка, звертаюсь до історичних творів, класики і завжди намагаюсь бути у курсі новинок, дуже люблю поезію.

Если жизнь тебя обманет, не печалься, не сердись!

В день уныния смирись: день веселья, верь, настанет.

Серце в будущем живет; настоящее уныло: Все мгновенно, все пройдет; Что пройдет, то будет мило.

Ваші захоплення?

Дуже люблю театр, а ще – ліс. Коли вступаєш під його шати, здається, все погане, всі негаразди залишають тебе, наповнюєшся енергією, адже у лісі – спокій, тиша, краса. Ще люблю ввечері залишитися наодинці із книгою – ось тоді і починається свято душі. Люблю зустрічі та спілкування з цікавими, приємними людьми.

Ваше розуміння щастя?

Щастя – це коли поруч рідні, повне відчуття одне одного, взаєморозуміння у сім'ї, можливість підтримати тих, хто цього потребує.

Ваші побажання колегам з нагоди ювілею?

Любіть життя, щоб у Вас було більше добра, радості, щоб ми мали можливість достойно жити у рідній країні, гарно, як подобає людям, а також нормальних відносин з колегами.

Подальшого розквіту нашій книгозбірні, перетворенню у важливий науково-інформаційний осередок.

Інтерв'ювала Валентина Фоміних

ЛЮДИНА ВИСОКОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ І ШЛЯХЕТНОЇ ДУШІ

Є люди, чий незаперечний професіоналізм, відданість справі, високі творчі здобутки і яскраві риси особистості визначають духовну атмосферу навколо себе, а своїми ідеями, своїм горінням роблять її особливою. Саме до таких людей належить завідувачка сектора просвітницької роботи наукової бібліотеки Людмила Іллівна Іщенко.

проводить Людмила Іллівна, дарують читачам незабутні зустрічі з поетами, письменниками та художниками Подільського краю. Досконале знання світової класичної та сучасної літератури, ерудиція, неординарність подачі матеріалу, вміння зацікавити аудиторію та тримати її увагу впродовж всього заходу, педагогічний талант, блискуче ораторське

За короткий час Людмилі Іллівні вдалося налагодити творчу співпрацю з кураторами академічних груп, із заступниками деканів факультетів з виховної роботи, зі студентською радою, з культурними та громадськими організаціями міста. Вона швидко підняла просвітницьку роботу на якісно новий рівень, розширила тематику просвітницьких заходів, започаткувала нові форми роботи.

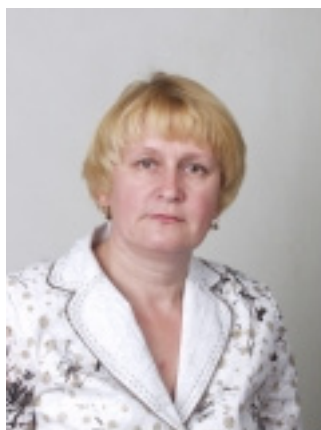
В цієї особистості, яка любить свою професію, невичерпне джерело енергії. Літературні та мистецькі вечори в літературній вітальні, які

мистецтво – все це говорить про високий професіоналізм та майстерність Людмили Іллівної.

Колектив бібліотеки, викладачі та студенти університету поважають і цінують Людмилу Іллівну за її інтелігентність, глибокі знання, помножені на природну мудрість, доброзичливість та привітність. Її багаторічну сумлінну працю, ініціативність, високу професійну майстерність неодноразово відзначали Почесними грамотами та подяками МОН України, університету, а в 2009 році вона була занесена на Дошку Пошани ХНУ.

*Вчений секретар,
О. М. Великосельська*

ПРАКТИЧНИЙ РЕЗУЛЬТАТ НАРОДЖУЄТЬСЯ З КОНКРЕТНИХ СПРАВ

У колі фахівців бібліотечної справи інформаційно-бібліографічний відділ НБ ХНУ прийнято називати “мозком бібліотеки”, адже бібліографи виконують величезний спектр роботи, для виконання якої необхідно володіти широкими знаннями, бути обізнаним у багатьох сферах життя.

Саме тут працює чудова жінка, професіонал своєї справи, бібліограф Валентина Василівна Іваненкова. Вона прийшла до бібліотеки у 1989 році, разом з колективом пройшла етапи становлення університету та впровадження новітніх інформаційних технологій і сьогодні залишається одним з кращих фахівців наукової бібліотеки.

Вже більше 20-ти років працює Валентина Василівна в залі каталогів та електронної інформації. Багато хто із користувачів бібліотеки знають цю завжди усміхнену, привітну жінку. Вона вміє знайти підхід до будь-якого читача.

Маючи великий практичний досвід,

обов'язково допоможе з пошуком інформації, знайде найвичерпнішу відповідь на будь-яке запитання.

За багаторічну сумлінну працю вона нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти України.

Валентина Василівна ніколи не займала керівних посад, але до її думки завжди прислухаються, адже вона вчасно вміє дати слушну пораду. Високий інтелектуальний рівень, працелюбність, людяність викликають повагу колективу співробітників, студентів та викладачів університету. Їй властиві найцінніші в наш час риси – небайдужість, ініціативність, креативність, прагнення до інноваційних методів роботи.

Про таких фахівців як Валентина Василівна говорять: “Професіонал з великої літери”. Як справжній бібліотекар, вона дуже любить читати і з величезною повагою відноситься до друкованого слова.

Спостерігаючи за багаторічною працею Валентини Василівни, хочеться зазначити: “Практичний результат народжується з конкретних справ”.

*Завідувачка
інформаційно-бібліографічного відділу,
О. М. Бичко*

БІБЛІОТЕКА В МОЄМУ ЖИТТІ

Бібліотека Хмельницького національного університету у моєму житті посідає далеко не посереднє місце, а достеменно непересічне і виключне. Вона дала змогу скористатись усіма гранями пізнання не тільки завдяки своїм фондам, – найголовніше і передусім – завдяки колективу шанувальників і любителів своєї справи. Помандрувавши й відвідавши ряд бібліотек різного рівня та забезпечення, жодна з них не давала відчуття комфорту та зацікавленості у задоволенні інтелектуальних запитів і потреб. Формалізм та механічність виконання обов'язків – це неприйнятне бібліоте-

карям Хмельницького національного університету. Тільки освічена людина, яка постійно читає, може спрямувати ще несформованого читача у потрібному напрямі й зацікавити у подальшій співпраці. Напрямок для свого першого наукового дослідження я опосередковано отримала саме від такого бібліотекаря. І це не випадок, а постійне перебування у контексті останніх видавничих тенденцій. Були й такі обставини, що змушували задуматись про припинення наукової діяльності і, знов-таки, актуальна розмова дала снагу та стимул до продовження. Читаючи статті, монографії

та нові надходження, відбулось становлення моїх наукових поглядів.

З впевненістю можу сказати, що бібліотека Хмельницького національного університету – це місце отримання знань і прихисток для вічного, різнобічного та доброго, що є у соціумі. Бібліотека має не тільки прикладне призначення, а й значну соціальну роль. Якщо хтось зі мною не погоджується, то сподіваюсь, що це тимчасово. Зичу кожному приходити до бібліотеки із задоволенням, а повертатись із знаннями та усвідомленням свого життєвого призначення.

*Старший викладач ХНУ,
член - кореспондент Академії соціального управління,
к.е.н. Л. В. Григор'єва*

НАШ ХРАМ МУДРОСТІ

Ще з давніх часів вся мудрість віків збирається і передається із покоління в покоління, зберігаючи для нас мудрість наших предків.

Храм людської мудрості – це бібліотека. Вона збирає і передає новому поколінню знання, дає можливість самовдосконалюватись та духовно збагачуватись.

Наша бібліотека – один із таких храмів. У цьому році у неї ювілей. З нагоди 50-річчя з дня заснування сердечно вітаю всіх працівників бібліотеки.

Процвітай і шануйся надалі студентами і викладачами нашого університету!

*Студентка гр. СПФ СП-10-1,
Світлана Біла*

МОЯ БІБЛІОТЕКА

Із самого дитинства я люблю книги, саме тому я регулярно відвідувала шкільну та сільську бібліотеки. Але бібліотека Хмельницького національного університету залишилась в моїй пам'яті, як щось особливе.

Мені дуже подобається знаходитись в нашій бібліотеці - просторі і світлі читальні зали, спокійна атмосфера і привітні бібліотекарі "притягують" мене сюди. Дійсно, дуже важливу роль відіграють працівники бібліотеки, адже вони доброзичливі і приємні люди. Я завжди можу розраховувати на їх допомогу, коли мені необхідно знайти потрібну інформацію, вони щирі, розуміють нас – студентів.

Мені подобається працювати в таких умовах, які створені для нас в нашій книгозбірні, адже тоді навчання приносить мені задоволення. Іноді я приходжу сюди, щоб просто щось почитати, полистати журнали, посидіти за комп'ютером, поспілкуватись з друзями.

Я хочу відверто сказати, що бібліотека – це моє улюблене місце в університеті. Мені було б приємно, щоб так вважали всі студенти нашого університету, для яких працюють бібліотекарі.

З молодим ювілеєм тебе, моя бібліотеко!

*Студентка гр. СПФ СП-10-1,
Світлана Біла*

ХРАМ МУДРОСТІ

- Книга - символ всевітту, знань, мудрості, Бога, істини.
- У Стародавньому Китаї книги вважалися однією із восьми святих речей, силою, здатною захистити від злих духів.
- У християнстві книги - це апостоли, які несуть світло знань. Тому Ісус Христос часто зображувався саме з книгою в руках.
- Книгами книг у світовій культурі вважаються Біблія, Коран, Тора, Костала.
- У літературі книга символізує джерело знань, мудрості.

► До винайдення Йоганом Гутенбергом (1400-1468) книгодрукування, книжки були рукописні, наприклад книга-сувій із текстом "Іліади" Гомера довжиною близько 150 метрів.

► У бібліотеці індійського міста Адьяр зберігаються сотні книжок, що писалися на аркушах, виготовлених з пальмового листя. Сторінки таких книжок прикрашали золотом, дорогоцінним камінням.

► Серед старовинних монгольських і тибетських книг є справжні манускрипти, тексти яких писалися сумішшю золота, срібла, коралів, перлів, бірюзи, глазури, перламутру, сталі та міді. Є тут також книжки з текстами, вишитими по шовку та сап'яну різнокольоровими нитками... без жодного вузлика.

► Ще одна унікальна книжка, сторінки якої зроблені із срібла, а букви "написані" золотом. На виготовлення такого ювелірного шедевру було витрачено більш ніж 50 кілограмів золота та близько 600 кілограмів срібла.

► В наші часи з'явилася "металева книга". Виготовив її коваль Костов з болгарського міста Враца. Книга, 22 сторінки якої зроблені із... заліза, важить близько 4 кілограмів, хоча розміри її звичні – 18 на 22 сантиметри.

► Серед книжок зустрічаються справжні велетні. Так, одним з найтовщих романів, напевно, слід вважати "Кларису" – роман англійського письменника Семюела Річардсона. Він містить 984 870 слів, майже на 200 тисяч слів більше, ніж у Біблії. Роман побачив світ у середині XVIII століття.

► Але пальма першості у створенні подібного роману належить японському письменникові XIX століття. Автор працював над ним 40 років. Роман складається із 100 томів по тисячі сторінок у кожному, вага одного примірника 60 кілограмів. У романі налічується майже 32 мільйони слів.

► Не менш цікаве і "Диявольське Євангеліє", яке зберігається у королівській бібліотеці в Стокгольмі. Його обкладинка зроблена з дубових дощок товщиною 4 сантиметри, а прикрашають книгу масивні заціпки з кованого заліза. На виготовлення пергаментних сторінок пішло понад 100 козячих шкір.

► З виданням "Історії Південної півкулі", що було видруковано у США, можливо знайомитися лише за допомогою спеціального двигуна, адже важить вона 225 кілограмів, в розгорнутому вигляді її ширина дорівнює 2 метри 70 сантиметрів, а висота – 2 метри.

► А ось мода на так звані мініатюрні книжки виникла наприкінці XVIII століття, завдяки примхам Марії-Антуанетти, яка забажала носити улюблені книжки... в рукавичці. Однак, ще задовго до цього робилися спроби виготовлення таких оригінальних видань. Прародителькою їх можна вважати старовинну рукописну мініатюрну книгу, яка зберігається в Єреванському книгосховищі Матенадаран. Її вага лише – 19 грамів.

► Найменша книжка видана у 1896 році в італійському місті Падуя, її розмір 16 мм х 11 мм, що дорівнює приблизно розміру нігтя на великому пальці руки. У цій книзі надрукований лист Галілео Галілея.

► Одна з найбільших бібліотек світу – Національна бібліотека конгресу США. Заснована вона у 1800 році. Її книжковий фонд налічує 40 мільйонів примірників.

► Найбільша бібліотека в Україні – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Заснована вона у 1714 році.

► На стінах храму у Фівах висічений древній літопис. Стіни храму є своєрідною книгою, найбільшою у світі за своїми розмірами, оскільки кам'яні "сторінки" її сягають сорока метрів завширшки.